

Дубасенюк О.А. Партнерська взаємодія як базова складова комунікативної компетентності майбутніх педагогів в умовах магістратури // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка педагогічні науки 1 (349) лютий 2022. Ч. II. С.17-24. ISSN 2227-2844

УДК 378.1

О.А. Дубасенюк,

<https://orcid.org/0000-0002-9447-4527>

**ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ**

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах освітніх змін актуалізується проблема активного впровадження педагогіки партнерської взаємодії у всіх сферах суспільного життя, що вимагає підвищення рівня професійної, зокрема комунікативної, компетентності майбутніх педагогів. Про роль і значення партнерської взаємодії та місію педагогів у цьому процесі вчителів свідчать європейські та вітчизняні документи про освіту: Берлінська декларація про якість вищої освіти (2003); «Біла книга національної освіти України» (2009); закони України «Про вищу освіту» (2014) та «Про освіту» (2017), Концепція «Нова українська школа» та ін.

На рівні методології, теорії та методики професійно-педагогічної освіти виникає потреба у підвищенні ролі взаємодії суб'єктів освітнього процесу у ЗВО, що безпосередньо впливає на якість професійної підготовки майбутніх учителів, у тому числі у напрямку формування

комунікативних умінь і навичок. Такий підхід вимагає створення комунікативного освітнього простору, розробки необхідних методик та технологій, тобто відповідного науково-методичного супроводу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, Майбутні педагоги мають усвідомити, що «процес навчання» – це «цілеспрямована, послідовно організована взаємодія вчителя та учнів, опосередкована змістом діяльності, у ході якої розв'язуються завдання освіти, виховання і загального розвитку дітей; доцільно організований, планомірно здійснюваний процес оволодіння знаннями, уміннями і навичками під керівництвом спеціально підготовлених фахівців» (Кремень, 2008, с. 745)

Проте важливо виявити сутність поняття «партнерська взаємодія». Грунтуючись на визначенні поняття «педагогічна взаємодія», нами було сформульоване базове поняття дослідження «партнерська взаємодія» (Е. Рапацевич, 2005, с. 48). Отже, партнерська взаємодія являє гуманістично орієнтований педагогічний процес або особистісний контакт суб'єктів освітньо-виховного процесу, що має своїм наслідком взаємні позитивні зміни їх поведінки, діяльності, якостей, відносин, установок. Партнерська взаємодія розглядається як співробітництво, коли успіхи одних учасників спільної діяльності стимулюють більш продуктивну і цілеспрямовану діяльність її учасників. Гуманістично орієнтований педагогічний процес може бути тільки процесом партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу, коли учасники такої взаємодії виступають як паритетні, рівноправні, у міру своїх знань і можливостей партнери. Взаємодія з іншими особами у різних комунікативних ситуаціях має сприяти досягненню поставлених цілей, розвитку природного потенціалу кожної особистості, його реалізації у професійній діяльності.

Партнерська взаємодія аналізується нами як базова складова комунікативної компетентності майбутніх педагогів, тому використовуємо такий підхід. На філософському рівні методології дослідження проблеми розвитку партнерської взаємодії суб'єктів освіти в

умовах магістратури у процесі вивчення педагогічних дисциплін до основного методу віднесено діалектичний метод. І. Надольний зазначає: «Для розуміння діалектики як теорії розвитку важливим є поняття взаємодія, що відображає процеси взаємовпливу різних об'єктів один на одного» (І. Надольний, 2004, с. 214). Закони діалектики дають змогу відтворити об'єктивний стан речей у дослідженні та об'єктивні зв'язки між компонентами комунікативної компетентності і відповідно врахувати особливості партнерської взаємодії. Варто зазначити, що соціальна природа людини спонукає до постійної комунікативної діяльності, прагнення спілкуватися та взаємодіяти один з одним.

Дослідженню особливостей та розвитку комунікативної компетентності особистості присвячені праці О. Волченко, Н. Завіниченко, Т. Колодько, С. Ніколаєвої, Є. Проворова, Т. Симоненко, Г. Хорошавіна та ін. Структуру комунікативної компетентності майбутнього вчителя обґрунтували С. Галицький, Н. Бібік, Н. Волкова, Ю. Вторнікова, О. Низовець, С. Петрушин, О. Савченко та ін.

У процесі дослідження обґрунтовано методологічні засади проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів, проаналізовано базові поняття дослідження, окреслено ресурсні можливості педагогічних дисциплін у процесі формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців. На основі аналізу наукових джерел з філософії, соціології, педагогіки, психології, теорії професійної підготовки фахівців, виокремлено провідні методологічні підходи: системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, суб'єктний, задачний, контекстний, акмеологічний, ресурсний. Доведено необхідність використання інтерактивних, професійно орієнтованих форм і методів навчання. Аргументовано важливість компетентнісного підходу в структурі методології дослідження; з'ясовано специфіку його використання на основі системності, динамічності процесу формування комунікативної

компетентності майбутніх педагогів. Системні характеристики формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів вміщують цілі, зміст, предмет, форми, засоби навчального процесу; суб'єктів освітнього процесу, та результати освітньої діяльності.

У законі України «Про освіту» зазначено, що «компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» (Закон України «Про освіту», 2017). За М. Голованем, «компетентність – це інтегративне утворення особистості, що інтегрує в собі знання, уміння, навички, досвід і особистісні властивості, які обумовлюють прагнення, здатність і готовність розв'язувати проблеми і завдання, що виникають в реальних життєвих ситуаціях, усвідомлюючи при цьому значущість предмету і результату діяльності, компетенція – деяка відчужена, наперед задана вимога до підготовки особи (властивості або якості, потенційні здатності особи), наперед задана вимога щодо знань та досвіду діяльності у певній сфері» (М. Головань, 2011).

О. Овчарук вважає, що ключові компетентності становлять «основний набір найзагальніших понять, які слід деталізувати в комплекс знань, умінь, навичок, цінностей та ставлень за навчальними галузями й життєвими сферами школярів» (О. Овчарук, 2004).

С.М. Галецький обґрунтовує комунікативну компетентність майбутніх викладачів іноземних мов як предмет наукових досліджень, виокремлює відповідні критерії, показники та рівні сформованості комунікативної компетентності засобами інформаційно-комунікаційних технологій, а також розглядає особливості підходів до проектування структури комунікативної компетентності фахівців. (С.М. Галецький, 2019).

З погляду І. Хом'яка, «визначальні ознаки компетентності є: рівень досягнення норми; володіння компетенцією; відповідні знання й

досвід у певній галузі; вияв особистісних можливостей; міри підготовленості й здатності особистості застосовувати набуті знання і вміння в певній сфері». (І. Хом'як, 2017)

Постановка проблеми.

Отже, партнерська взаємодія суб'єктів освіти у вищій школі як складова комунікативної компетентності є актуальною проблемою наукового дослідження. Проте окреслена проблема вимагає подальшого дослідження, з метою підсилення її гуманістичної спрямованості, що зумовлено реаліями соціально-економічної ситуації в країні. Останнє потребує подальшої розробки теоретичних засад, пошуку нових методик, технологій розвитку партнерської взаємодії суб'єктів освіти у ЗВО, спрямованих на і підготовку конкурентоспроможних фахівців в умовах освітніх змін.

Мета статті: дослідити особливості формування партнерської взаємодії як базової складової комунікативної компетентності майбутніх педагогів в умовах магістратури.

Методика дослідження виявлення рівнів сформованості партнерської взаємодії як складової комунікативної компетентності магістрів у закладах вищої освіти здійснювалося за допомогою системи методик.

1. Теоретичні засади було обґрунтовано за допомогою теоретичних методів наукового дослідження: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, конкретизація, ідеалізація, моделювання, дедукція та індукція.

2. Методичні засади – за допомогою емпіричних методів дослідження: спостереження, бесіда, анкетування (анкета «Як визначити стиль педагогічного спілкування?»), педагогічна діагностика (діагностики домінантного стилю спілкування педагога); тест для визначення потреби у спілкуванні (ПС) (Ю. Орлов, В. Шкуркін, Л. Орлова); педагогічний експеримент, модульний контроль;

індивідуальні творчі завдання. Результати експериментальної роботи перевірено за допомогою критерію кутового перетворення Фішера.

Виклад основного матеріалу дослідження

Необхідність дослідження особливостей партнерської взаємодії пояснюється низкою обставин.

По-перше, освітніми змінами, що є наслідком наукового прогресу та соціально-економічними перетвореннями у світі та в Україні. Все це потребує оновлення системи підготовки магістрів і передбачає розробку та впровадження інноваційних комунікативних методів, технологій у сфері педагогічної освіти.

По-друге, потребує постійної зміни зміст та складові педагогічних дисциплін, посилення їх гуманітарної орієнтації, введення нових дисциплін у зв'язку із введенням нових спеціальностей, пошуку нових організаційних форм навчання у вищій школі.

По-третє, врахування світового досвіду підготовки педагогічних кадрів, взаємодія із зарубіжними закладами вищої освіти, посилення їх конкурентноздатності, вимагає створення нових типів недержавних навчальних закладів різних форм власності.

Дослідження здійснювалося у процесі експерименту. З цією метою визначено критерії (пізнавальний, мотиваційний та діяльнісний), показники та рівні (творчий, конструктивний, елементарний) сформованості комунікативної компетентності майбутніх педагогів.

Розроблено модель партнерської взаємодії як базового складника комунікативної компетентності майбутніх педагогів засобами педагогічних дисциплін. Модель постає ідеальним образом педагогічної діяльності у визначеному напрямі і відповідно вміщує концептуальний, ціле-мотиваційний, змістовий, методичний і результативний компоненти. Методика впровадження моделі передбачала формування високого рівня партнерської взаємодії у контексті комунікативної компетентності майбутніх учителів. Описано зміст (змістовий

компонент), методи, форми (методичний компонент), результат (оцінювальний компонент) упровадження окреслених підходів у процес професійно-педагогічної підготовки магістрів. Розкрито етапи й напрями впровадження авторської моделі засобами педагогічних дисциплін (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний).

Педагогічний експеримент був спрямований на перевірку гіпотези про те, що розробка та впровадження авторської моделі, побудованої та реалізованої з урахуванням сучасних комунікаційних технологій у процесі професійної підготовки студентів сприятиме зростанню творчого рівня партнерської взаємодії і відповідно комунікативної компетентності. Педагогічний експеримент передбачав проведення констатувального та формувального етапів. Результати констатувального етапу експерименту засвідчили наявний стан сформованості певного рівня партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах магістратури: лише 17,42% респондентів експериментальної групи та 18,41% респондентів контрольної групи володіють творчим рівнем окресленої взаємодії.

Репродуктивним рівнем партнерської взаємодії характеризується майже кожний третій досліджуваний (26,61% в експериментальній і 27,20% у контрольній, що свідчить про відсутність творчого підходу у педагогічному спілкуванні, недостатньою мотивацією до оволодіння базовими педагогічними компетентностями, низьким рівнем здатності застосовувати креативні інноваційні технології для розв'язання професійно-педагогічних завдань, а також недостатністю сформованості знань, умінь, професійно важливих якостей майбутніх педагогів.

Розроблено методику, представлено (етапи і напрями) впровадження авторської моделі формування партнерської взаємодії як складника комунікативної компетентності майбутніх педагогів засобами інноваційних технологій (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний). Мотиваційний етап передбачав: створення позитивних установок на

формування партнерської взаємодії і відповідно рівня комунікативної компетентності в процесі педагогічної освіти; забезпечення позитивного емоційного психологічного клімату в навчальній та практичній діяльності магістрів; створення відкритого комунікативного простору для особистого самовираження та презентації результатів своєї освітньої діяльності; формування ціннісного ставлення до педагогічної професії, усвідомлення ролі партнерської взаємодії, інтересу до оволодіння та реалізації інноваційних технологій у навчальній діяльності. Когнітивний етап представлений процесом формування професійних знань, , проєктувальних, організаційних комунікативних, рефлексивних умінь, навичок, творчих здібностей магістрів, що передбачало засвоєння знань студентів щодо сутності та змісту комунікативної діяльності, сфери педагогічного спілкування, способів взаємодії у конфліктних ситуаціях та методів конструктивної комунікативної взаємодії з різними суб'єктами професійної діяльності. Діяльнісний етап характеризувався набуттям і рефлексією магістрами соціального та комунікативного досвіду в ситуаціях професійної взаємодії, розвитку комунікативних умінь і навичок та їх апробації під час педагогічної практики; аналізу власного рівня комунікативної компетентності та створення плану дій щодо його корекції, а також презентацією результатів наукової, пошукової, проєктної діяльності за напрямками магістерських досліджень із застосуванням сучасних інноваційних технологій, серед яких у процесі реалізації методики формування партнерської взаємодії як складової комунікативної компетентності майбутніх педагогів особливе місце приділено: 1) введенню змістових інновацій у процес викладання автором фахових дисциплін («Методологія і методи науково-педагогічного дослідження», «Методика викладання педагогіки», «Основи педагогічної творчості». «Андрагогіка з основами акмеології», «Технологія навчання дорослих» та ін., як-от система педагогічних ситуацій, дискусії та проблемні запитання з використанням можливостей віртуального

простору; 2) упровадження методів роботи з науково-педагогічною літературою: вивчення творів класиків педагогіки або аналіз сучасної науково-педагогічної, навчально-методичної літератури, що дає змогу сформувати вміння та навички творчого мислення, ціннісно-орієнтовані установки, а також збагатити майбутніх педагогів педагогічними знаннями; 3) реалізація кейс-методу (метод конкретних педагогічних ситуацій) – один із різновидів ситуаційного методу, що сприяє розвитку навичок взаємодії з іншими суб'єктами освіти, умінь та навичок побудови конструктивного діалогу, передбачають використання цього методу у різних педагогічних ситуаціях. Нами розроблено і апробовано навчальний посібник (Дубасенюк О.А., Вознюк О.В., 2010) щодо розв'язання професійно-педагогічних задач, де представлено типологію, методи та технологію їх вирішення. Задачний підхід розвиває комунікативні вміння, креативне мислення, творчі здібності майбутніх педагогів; 4) запроваджено інтерактивні методи: ділова і рольова гра («Мотиваційна карта», «Моральна оцінка»), тренінги щодо розвитку гуманістично орієнтованої партнерської взаємодії, толерантності, емпатії, мозковий штурм, вебквест, інтерактивні завдання – спрямовані на розвиток мотивації, міжособистісної взаємодії, активізацію пізнавальної діяльності у професійній підготовці магістрів, що дає змогу реалізувати інноваційні підходи в освітньому процесі.

У результаті порівняння результатів констатувального й формувального етапів експерименту (табл. 1) виявлено позитивні зміни у рівнях розвитку партнерської взаємодії учасників експериментальної групи (зростання творчого рівня з 17,42% до 26,61%; конструктивного – з 55,97% до 64,22%). У респондентів контрольної групи суттєві зміни у динаміці рівня комунікативної компетентності не спостерігаються. Результати експериментальної роботи перевірено за допомогою критерію кутового перетворення Фішера ($\varphi_{\text{емп}}^*$ складає 2,97, що засвідчує $\varphi_{\text{емп}}^* >$

$\varphi_{кр}^*$). Сформульовано висновок про ефективність реалізованої на формувальному етапі експерименту моделі.

Таким чином, позитивний комунікативний простір – це результат створення сприятливої атмосфери у партнерських стосунках унаслідок взаємопідтримки, взаєморозуміння, взаємодопомоги суб'єктів освіти, визначення умов розвитку і розкриття природного потенціалу майбутніх педагогів, їх можливостей, зокрема розвиток таких якостей як оптимізм, поважливе ставлення до інших, толерантність, переконаність, творче надхнення, прагнення до саморозвитку. Результатом творчої співпраці можуть бути і креативні проєкти, спільні заходи, конференції, які приносять позитивні зміни в систему освіти, у процес підготовки майбутніх фахівців.

Таблиця № 1

**Рівні розвитку партнерської взаємодії сформованості
комунікативної компетентності майбутніх педагогів до і після
формувального етапу**

Рівні	Контрольна група				Експериментальна група			
	До експер.		Після експер.		До експер.		Після експер.	
	К-ть осіб	у %	К-ть осіб	у %	К-ть осіб	у %	К-ть осіб	у %
Творчий	21	18,41	23	20,18	19	17,42	29	26,60
Конструктивний	62	54,39	65	57,02	61	55,97	70	64,22
Елементарний	31	27,20	26	22,80	29	26,61	11	9,18
<i>Усього</i>	<i>114</i>	<i>100</i>	<i>114</i>	<i>100</i>	<i>109</i>	<i>100</i>	<i>109</i>	<i>100</i>

Висновки. З'ясовано можливості інноваційних технологій як засобу формування партнерської взаємодії у контексті комунікативної компетентності фахівців. Здійснено моделювання окресленого процесу засобами практикоорієнтованих технологій; розкрито змістову структуру партнерської взаємодії суб'єктів освіти у вищій школі. Обґрунтовано результати аналізу ефективності авторської моделі шляхом упровадження розробленої методики. Проведене дослідження щодо формування партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу у вищій школі не претендує на повноту розкриття визначеної проблеми.

Залишаються недостатньо дослідженими питання базового поняття «партнерська взаємодія» у контексті сучасних методологічних підходів; науково-методичний супровід окресленого процесу. Перспективи подальших досліджень проблеми партнерської взаємодії вбачаємо у необхідності компаративного аналізу світового і вітчизняного досвіду щодо застосування інноваційних технологій в умовах освітніх змін; розробці та впровадженні сучасних практикоорієнтованих методик викладання педагогічних дисциплін.

Список використаної літератури

1. **Кремінь В.Г.**, ред. *Енциклопедія освіти*. Київ: В-во «Юрінком». 2008.
2. **Педагогика:** *Большая современная энциклопедия* / Сост. Э.С. Рапацевич. Минск: «Соврем. Слово», 2005. 720 с.
3. **Надольний І.Ф.**, ред. *Філософія: навчальний посібник*. 4-те видання. Київ: Вікар, 2004. 516 с.
4. **Закон України «Про освіту»** від 05.09.2017 р., 2017. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. [online] № 38-39, ст. 380. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

5. Головань М.С. Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2011. № 8. С. 224-233.

6. Овчарук О.В., ред. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

7. Галецький С.М. Особливості підходів до проектування структури комунікативної компетентності фахівців. *Znanstvena misel*, 2019. 2 (32). С. 39-41.

8. Хом'як І. Компетентнісний підхід до навчання правопису української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 11. С.17-20.

9. Дубасенюк О.А., Вознюк О.В. *Професійно-педагогічні задачі: типологія та технологія розв'язання*: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 272 с.

Reference

1. Kremin, V.H., red. (2008). *Entsyklopediia osvity* [Encyclopedia of Education]. Kyiv: V-vo «Iurinkom» [in Ukrainian].
2. *Pedahohyka: Bolshaia sovremennaia entsyklopedyia* [Pedagogy: Big Modern Encyclopedia] (2005) / sost. E.S. Rapatsevych. Mynsk: «Sovrem. Slovo». 720 s. [in Russian].
3. Nadolnyi, I.F., red. (2004). *Filosofiiia: navchalnyi posibnyk* [Philosophy: a textbook]. 4-te vydannia. Kyiv: Vikar, 516 s. [in Ukrainian].
4. *Zakon Ukrainy «Pro osvitu»* [Law of Ukraine "On Education"] vid 05.09.2017 r., 2017. Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR) [Information of the

Verkhovna Rada] [online]. № 38-39. S. 380. Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian].

5. Holovan, M.S. (2011). *Kompetentsiia ta kompetentnist: porivnialnyi analiz poniat* [Competence and competence: a comparative analysis of concepts].

Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii [Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies], № 8. S. 224-233 [in Ukrainian].

6. Ovcharuk, O.V., red. (2004). *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukraïnski perspektyvy* [Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives]. Kyiv: «K.I.S.», 112 s. [in Ukrainian].

7. Haletskyi, S.M. (2019). *Osoblyvosti pidkhodiv do proektuvannia struktury komunikatyvnoi kompetentnosti fakhivtsiv* [Features of approaches to designing the structure of communicative competence of specialists]. *Znanstvena misel.* 2 (32). S. 39-41 [in Ukrainian].

8. Khom'iak, I. (2017). *Kompetentnisnyi pidkhid do navchannia pravopysu ukraïnskoi movy* [Competence approach to teaching Ukrainian spelling]. *Ukraïnska mova i literatura v shkolakh Ukrainy* [Ukrainian language and literature in schools of Ukraine]. № 11. S. 17-20 [in Ukrainian].

9. Dubaseniuk, O.A., Vozniuk, O.V. (2010). *Profesiino-pedahohichni zadachi: typolohiia ta tekhnolohiia rozv'iazannia: navch. posibnyk dlia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv* [Professional and pedagogical tasks: typology

and technology of solution: textbook. manual for students of higher educational institutions]. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 272 s. [in Ukrainian].

Дубасенюк О.А. Партнерська взаємодія як базова складова комунікативної компетентності майбутніх педагогів в умовах магістратури

У статті представлено результати теоретичного аналізу у науковій літературі проблеми партнерської взаємодії здобувачів вищої педагогічної освіти. Обґрунтовано базові поняття дослідження. Виявлено: партнерська взаємодія являє гуманістично орієнтований педагогічний процес або особистісний контакт суб'єктів освітньо-виховного процесу, що має своїм наслідком взаємні позитивні зміни їх поведінки, діяльності, якостей, відносин. Розроблено модель партнерської взаємодії магістрів, що постає ідеальним образом педагогічної діяльності у визначеному напрямі і вміщує концептуальний, ціле-мотиваційний, змістовий, методичний, результативний компоненти. Створено методику впровадження моделі, що передбачала формування творчого рівня партнерської взаємодії у контексті комунікативної компетентності здобувачів вищої школи, яка включає змістовий, методичний та оцінний складові. Розкрито етапи й напрями впровадження авторської моделі засобами педагогічних дисциплін (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний). Представлено результати педагогічного експерименту. Порівняння результатів констатувального й формувального етапів експерименту виявило позитивні зміни у рівнях розвитку партнерської взаємодії респондентів експериментальної групи, зокрема зростання творчого та конструктивного рівнів. У контрольній групі суттєвих зміни за визначеними параметрами не відбулося. Такий висновок підтверджує ефективність реалізованої в педагогічному експерименті авторської моделі.

Ключові слова: партнерська взаємодія, комунікативна компетентність, здобувачі вищої педагогічної освіти.

Дубасенюк А.А. Партнерское взаимодействие как базовая составляющая коммуникативной компетентности будущих педагогов в условиях магистратуры

В статье представлены результаты теоретического анализа в научной литературе проблемы партнерского взаимодействия соискателей высшего педагогического образования. Обоснованы базовые понятия исследования. Выявлено: партнерское взаимодействие представляет гуманистически ориентированный педагогический процесс или личностный контакт субъектов образовательно-воспитательного процесса, что влечет за собой взаимные положительные изменения их поведения, деятельности, качеств, отношений. Разработана модель партнерского взаимодействия магистров, являющаяся идеальным образом педагогической деятельности в определенном направлении и включающая концептуальный, целе-мотивационный, содержательный, методический, результативный компоненты. Создана методика внедрения модели, которая предусматривала формирование творческого уровня партнерского взаимодействия в контексте коммуникативной компетентности соискателей высшей школы, включающей содержательную, методическую и оценочную составляющие. Раскрыты этапы и направления внедрения авторской модели средствами педагогических дисциплин (мотивационный, когнитивный, деятельностный). Представлены результаты педагогического эксперимента. Сравнение результатов констатирующего и формирующего этапов эксперимента выявило положительные изменения в уровнях развития партнерского взаимодействия респондентов экспериментальной группы, в частности, роста творческого и конструктивного уровней. Такой

вывод подтверждает эффективность реализованной в педагогическом эксперименте авторской модели.

Ключевые слова: партнерское взаимодействие, коммуникативная компетентность, соискатели высшего педагогического образования.

Dubasenyuk A.A. Partnership as a basic component of the communicative competence of future teachers in a master's program

The article presents the results of theoretical analysis in the scientific literature of the problem of partnership interaction of applicants for higher pedagogical education. The basic concepts of the research are substantiated. It is revealed: partnership interaction is a humanistically oriented pedagogical process or personal contact of the subjects of the educational process, which results in mutual positive changes in their behavior, activities, qualities, attitudes. The emerging model of partnership interaction of masters is emerging. It is revealed: partnership interaction is a humanistically oriented pedagogical process or personal contact of the subjects of the educational process, which results in mutual positive changes in their behavior, activities, qualities, attitudes. A model of partnership interaction of masters has been developed, which appears as an ideal image of pedagogical activity in a certain direction and contains conceptual, goal-motivational, semantic, methodical, effective components. A method of implementing the model was created, which provided for the formation of a creative level of partnership in the context of communicative competence of higher education seekers, which includes content, methodological and evaluation components. The stages and directions of introduction of the author's model by means of pedagogical disciplines (motivational, cognitive, activity) are revealed. The results of the pedagogical experiment are presented. Comparison of the results of the ascertaining and formative stages of the experiment revealed positive changes in the levels of development of partnership interaction of the respondents of the experimental

group, in particular the growth of creative and constructive levels. In the control group, no significant changes in the defined parameters occurred.

This conclusion confirms the effectiveness of the author's model implemented in the pedagogical experiment.

Key words: partnership interaction, communicative competence, applicants for higher pedagogical education.